

Noktalama İşaretleri

1- Nokta (.)

a- Cümlenin sonuna konulur.

Sınıfımı çok seviyorum.

Ders çalışmak için kütüphaneye gittik.

b- Sayılarda sonra sıra bildirmek için konulur.

Bu yıl 2. sınıfta okuyorum.

Koşu yarışını 3. olarak tamamladım.

c- Kısaltmaların sonuna konur.

Av. Hüseyin davaya bakacakmış. (avukat)

Dr. Mert, Akın hasta olunca bana baktı. (doktor)

d- Tarih yazarken günü ayı yılı ayırmada kullanılır.

24.10.2020 10.11.1938

e- Saati yazarken saat ve dakikayı ayırmada kullanılır.

11.30 20.15

2- Soru İşareti (?)

Soru bildiren cümle veya kelimelerin sonuna konulur.

İyileştin mi?

Nasılsın?

Burada kimi arıyorsun?

3- Virgül İşareti (,)

a- Eş görevli kelimelerin arasına konulur.

Kırtasiyeden defter, kalem, silgi ve cetvel aldım.

Nurcan, Selim, Oya ve Ali ile oyun oynadık.

b- Hitap kelimelerin arasına konulur.

Canım anneciğim,

Sevgili arkadaşım Nilgün,

4- Kesme İşareti (')

Özel adların sonuna gelen ekleri ayırmada kullanılır.

Yarın Giresun'a gideceğiz.

Kalemi Pelin'e verdim.

Not: -lar, -ler, -lı, -li, -lu, -l , -ce, -ca, -cı, -ci, -cu, -c , -e, -a, -ı, -i, -u, - , -gıl, -gil, -sız, -siz, -suz, -s z kesme işaretiyle ayrılmaz.

Ahmet**ler** bize gelecekmiř.

Bu yıl İngiliz**ce** dersi göreceğiz.

Bursal**ı** arkadaşım Hazal tatilde bize gelecek.

5-  nlem işareti (!)

Sevinç, korku, acı, heyecan, şaşırma gibi duyguları anlatan cümlelerin sonuna konulur.

Yaşasın!

İmdat! Hırsız var!

Eyvah, babam yakalayacak!

Offf ! Yeter artık.

Offf , yeter artık!

6- Kısa  izgi (-)

a- Satır sonuna sığmayan kelimeleri ayırmak için kullanılır.

gelecek-

nok-

bekle-

miş

talama

yecek

b- Kelimeleri hecelerine ayırmak için kullanılır.

televizyon → te - le - viz - yon

kırtasiye → kır - ta - si - ye

sağlık → sağ - lık

Güzel mi güzel bir evdi()

Neden ağlıyorsun ()

Çevremizi temiz tutmalıyız ()

Hafta sonu Pinar() Vahit ve Emre ile sinemaya gittik()

Sevgili arkadaşım ()

Off () yeter artık ()

Bahar mevsimini seviyorum ()

Hey çabuk gel ()

Her sabah spor yaparım ()

Kahvaltıda peynir () zeytin () bal yedik ()

Gazeteyi okudunuz mu ()

Türkiye()yi çok seviyorum ()

Bugün kim nöbetçi ()

Çok misafir bir aileydi ()

Ensar()ın çantasındaki defteri () kitapları kim aldı ()

Mustafa()nın kitabını gördünüz mü ()

Ay kolumu çarptım ()

Yarın 1() dersimiz hayat bilgisi mi ()

Alışverişe gidecek miyiz ()

Pazardan elma() armut() portakal ve mandalina almayı
sakın unutma ()

Ne söylesem bilemedim ()

Seni bugün çok üzgün gördüm ()

Yaşasın annem babam hediye almış ()

Benimle oynar mısın ()

Sorular

- 1- Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti konulmalıdır?

a- Nasıl yaptığını bilemiyorum

b- Beni nereden tanıyorsun

c- Tatlı mı tatlı bir kızdı

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işareti yanlış kullanılmıştır?

a- Dün hava soğuk mu soğuktu.

b- Bunun için sinirlenmeye gerek yoktu.

c- Bana sordun mu.

3- “Kaza alanına ambulans() polis() itfaiye araçları geldi()” cümlesinde parantez işaretleri olan yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

a- (,)(,)(.)

b- (-)(-)(.)

c- (.)().(!)

4- Kesme işareti aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış kullanılmıştır?

a- Hülya’lar bize gelecek.

b- Bursalı arkadaşım Nazar’dan mektup geldi.

c- Türkiye'yi çok seviyorum.

Yazım Kuralları

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

1- Cümlelerin ilk harfi büyük yazılır.

Planlı çalışırsanız başarılı olursunuz.

Sağlığınıza özen göstermeliyiz.

2- Kişi ad ve soyadları, adlara bağlı saygı kelimeleri büyük harfle başlar.

Uğur Aksu, Mustafa Kemal Atatürk, Mehmet Akif Ersoy,
Hatice Hanım, Ahmet Amca...

3- Ülke, şehir, ilçe, mahalle, sokak, köy, cadde isimleri büyük harfle başlar.

Türkiye, Giresun, Yağlıdere, Cumhuriyet Mahallesi,
Manolya Sokak, Kızılay Caddesi, Koçlu Köyü...

4- Deniz, göl, dağ, ırmak, ova isimleri büyük harfle başlar.

Marmara Denizi, Ilgaz Dağı, Van Gölü, Sakarya Irmağı,

Çarşamba Ovası...

5- Hayvanlara verilen özel isimler büyük harfle başlar.

Karabaş, Sarıkız, Minnoş...

6- Bayram isimleri büyük harfle başlar.

Ramazan Bayramı, Cumhuriyet Bayramı, Ulusal Egemenlik
ve Çocuk Bayramı, Kurban Bayramı...

7- Belli bir tarihi gösteren ay ve gün isimleri büyük harfle başlar.

19 Mayıs 1919, 11 Ağustos Pazartesi, 19 Ekim 2016 Salı

8- Kurum ve kuruluş isimleri büyük harfle başlar.

Mustafa Kemal İlkokulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi,
Yağlıdere Kaymakamlığı...

9- Şiirlerin her mısrası büyük harfle başlar.

Bir gün sordum babama

Atatürk neden büyük?

Çocuğum dedi bana

Onu seviyor her Türk

"mi" Soru Ekinin Yazılışı

- 1- Soru eki olan mi mı mu mü kendinden önce gelen kelimeden ayrı yazılır.

Ders çalışmayı bitirdin **mi**?

Bebek uyudu **mu**?

Resmi yaptın **mı**?

Çok üzüldün **mü**?

- 2- mi soru ekine başka ekler de eklenebilir. Bu ekler mi soru ekine bitişik yazılır.

Çay içer **misin**?

Kitap okur **musunuz**?

Atatürk 19 Mayıs 1919'da Samsun'a gitmiş.

Atatürk 19 **M**ayıs 1919'da **S**amsun'a gitmiş.

Kurban Bayramını dedemlerde geçirdik.

Kurban Bayramını dedemlerde geçirdik.

ensar köpeğinin ismine karabaş mı koymuş?

Ensar köpeğinin ismine Karabaş mı koymuş?

kışın boluya kayak yapmaya gittik.

Kışın Bolu'ya kayak yapmaya gittik.

arkadaşım selin heyecandan titremeye başladı.

Arkadaşım Selin heyecandan titremeye başladı.

Kapı mı çaldı?

Hafta sonu tenis oynamaya gidelimmi?

Hafta sonu tenis oynamaya gidelim mi?

Dişlerinimi fırçaladın?

Dişlerini mi fırçaladın?

Geliyormuydun?

Geliyor muydun?

Resim yapmayı çok seviyor musun?

Telefon ettinmi?

Telefon ettin **mi**?

Sorular

1- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yapılmıştır?

a- Karadeniz Bölgesi'nde her mevsim yağmur yağar.

b- İstanbul'da Şebnem ile karşılaştım.

c- Hafta sonu Ilgaz dağına kayak yapmaya gittik.

2- "mi" soru eki aşağıdaki cümlelerden hangisinde doğru yazılmıştır?

a- Sınavda birinci olan ablan mıydı?

b- Akşamleyin kitap okuyormusun?

c- Kağıtları dağıtınmı?

3- Aşağıdaki özel isimlerden hangisinin yazım yanlıştır?

a- Türkler

b- İsviçrede

c- Samsunlu

4- Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yazımı doğrudur?

a- Ayvalıktaki yazlığa Esin gelecekmi?

b- Ayvalık'taki yazlığa Esin gelecek mi?

c- Ayvalık'taki yazlığa esin gelecek mi?

Ses (Harf) Bilgisi

Kulağımızla duyabildiğimiz titreşimlere **ses** denir.

Hece ve kelimeleri oluşturan sesleri yazarak göstermeye yarayan işaretlere **harf** denir.

Harfleri belli bir sıraya göre dizilmiş bütününe ise **alfabe (abece)** denir.

Alfabemizde 29 harf vardır.

A - B - C - Ç - D - E - F - G - Ğ - H - I - İ - J - K -

L - M - N - O - Ö - P - R - S - Ş - T - U - Ü - V -

Y - Z

a - b - c - ç - d - e - f - g - ğ - h - ı - i - j - k - l - m -

n - o - ö - p - r - s - ş - t - u - ü - v - y - z

Alfabemizde harfler söylenişlerine göre ikiye ayrılır:

1- Ünlü (Sesli) Harfler:

Tek başına okunabilen, ağzımızdan herhangi bir

takıntıya uğramadan çıkan harflere **ünlü (sesli) harf** denir.

Alfabemizde 8 tane ünlü harf vardır.

A(a) - E(e) - I(ı) - İ(i) - O(o) - Ö(ö) - U(u) - Ü(ü)

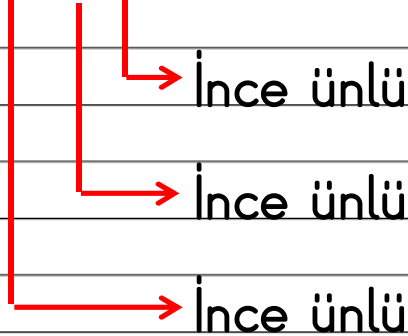

Ünlü harfler de kendi içinde ikiye ayrılır:

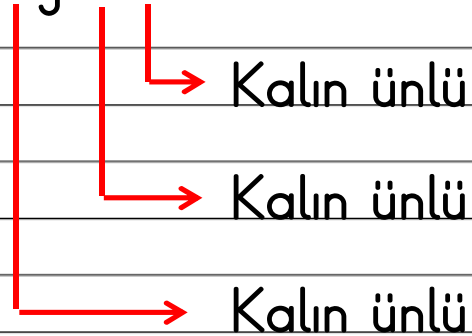
Kalın Ünlüler: A(a) - I(ı) - O(o) - U(u)

İnce ünlüler: E(e) - İ(i) - Ö(ö) - Ü(ü)

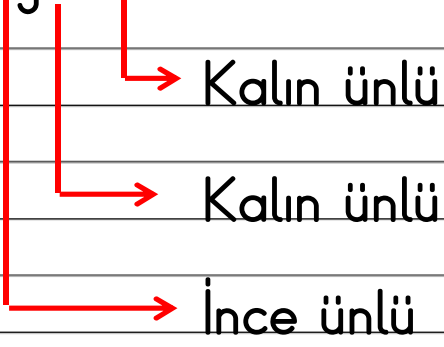
Merdiven

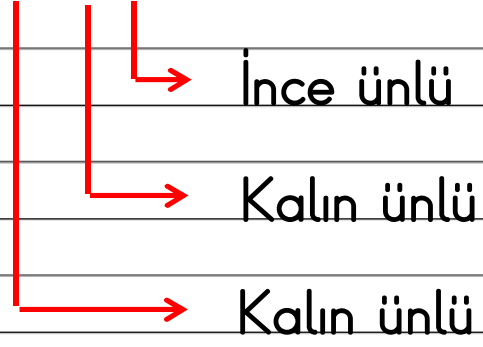
Aydınlık

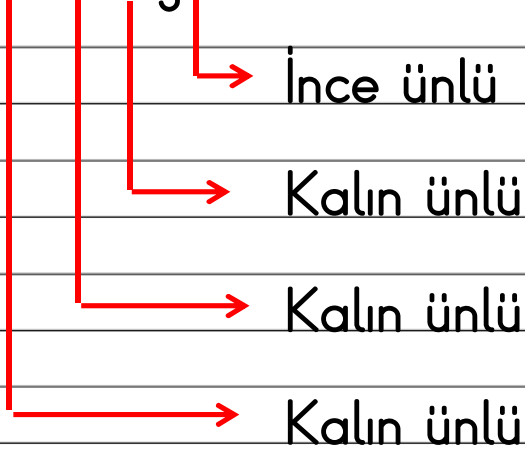
Tiyatro

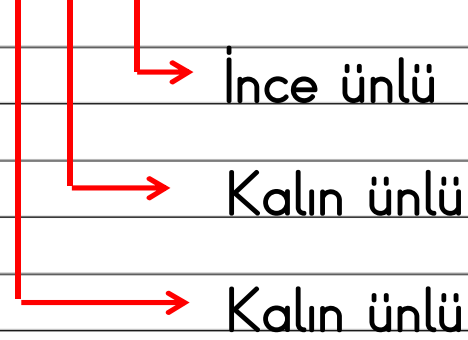
Domates

Cumhuriyet

Otobüs

2- Ünsüz (Sessiz) Harfler:

Tek başına okunamayan yanlarına gelen ünlü bir harfle okunabilen harflere **ünlü (sessiz) harf** denir.

Alfabemizde 21 tane ünsüz harf vardır.

B(b) - C(c) - Ç(ç) - D(d) - F(f) - G(g) - Ğ(ğ) - H(h) - J(j) -

K(k) - L(l) - M(m) - N(n) - P(p) - R(r) - S(s) - Ş(ş) - T(t) -

V(v) - Y(y) - Z(z)

Sonunda p, ç, t, k ünsüz harf bulunan kelimeler ünlü harfle başlayan bir ek aldıklarında b, c, d, d, g(ğ) ye dönüşürler.

Kalp + i → kalbi

İlaç + ı → ilacı

Çiçek + i → çiçeği

Kağıt + a → kağıda

Kelimelerin Alfabetik Sırasını Bulma

Sözlükler, yazım kılavuzları ve ansiklopediler alfabetik sıraya göre düzenlenir.

Kelimelerin ilk harfine bakılır. Hangisi önce geliyorsa o harfle başlayan kelime daha önce gelir.

Bahçe →

Zil →

Okul →

Kelimelerin ilk harfi aynı olduğu zaman ikinci harfe bakılır. Hangisi önce geliyorsa o harfle başlayan kelime daha önce gelir.

Mum →

Marul →

Müzik →

Mendil →

İlk iki harflerde aynı ise üçüncü harfe bakılır. Hangisi önce geliyorsa o harfle başlayan kelime daha önce gelir.

Artı →

Araba →

Armut →

Arka →

Terzi →

Makas →

İğne →

Kumaş →

Ölçü →

Elma →

Muz →

Armut →

Çilek →

Kiraz →

İlaç →

İrmik →

İp →

İzin →

İnci →

Çorap →

Çimen →

Çatal →

Çekirdek →

Çöplük →

Bardak →

Limon →

Beyaz →

Ütü →

Üzüm →

Tren →

Traktör →

Trafik →

Tatlı →

Tarım →

Silgi →

Şirin →

Şans →

Sanık →

Soru →

Patates →

Patlıcan →

Pirinç →

Pilav →

Pırasa →

Çizgi →

Cam →

Çorap →

Demir →

Dost →

e-p-d-e-r → perde

a-s-g-y-ı → saygı

k-a-s-ı → askı ıska kısa

i-s-i-t-m → simit

v-r-i-ü-l-g → virgöl

e-n-a-n → anne nane

ş-k-a-p-a → şapka

f-o-n-t-l-e-e → telefon

y-a-k-b-a-r → bayrak

l-i-n-g-e → gelin

c-t-e-e-v-l → cetvel

l-ı-ş-a-y-n → yanlış

e-r-m-t-e → metre

ü-c-m-l-e → cümle

Sorular

1- “eski” kelimesindeki harflerin özellikleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- a- ünlü - ünlü - ünsüz - ünlü
- b- ünlü - ünsüz - ünsüz - ünlü
- c- ünsüz - ünlü - ünlü - ünsüz

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kırmızı yazılan kelime ince ünlülerden oluşmuştur.

- a- Sabah dişlerimi fırçalarım.

b- Ödevlerimi **bilgisayarda** yaptım.

c- İstanbul'a **uçakla** gittim.

Hece Bilgisi

Ağzımızın bir hareketiyle söylenen ses veya ses topluluklarına **hece** denir.

Karne → ağzımızın iki hareketiyle söyleriz.

Menekşe → ağzımızın üç hareketiyle söyleriz.

Her hecede mutlaka bir ünlü harf vardır. Ünlü harf olmadan hece olmaz. Kelimedeki ünlü harf sayısı o kelimedeki hece sayısını belirtir.

Cumhuriyet → heceli

Öğrenci → heceli

Okul → heceli

O → heceli

Hece Çeşitleri

- 1- Bir tek sesli (ünlü) harften meydana gelen heceler: a, e, ı, i, o, ö, u, ü

- 2- Bir sesli, bir sessiz harften meydana gelen heceler: al, at, ak, ay...
- 3- Bir sessiz, bir sesli, bir sessiz harften meydana gelen heceler: bel, bol, kal, gel...
- 4- Bir sessiz, bir sesli harften meydana gelen heceler: ba, da, ka, la ...
- 5- Bir sesli, iki sessiz harften meydana gelen heceler: alt, üst
- 6- Bir sessiz, bir sesli, iki sessiz harften meydana gelen heceler: kurt, yurt, mart, sert, Türk...

Satır sonuna sığmayan kelimeler hecelerden kısa çizgiyle (-) ayrılır. Ayrılan hece alt satıra yazılır. Heceler parçalanmaz.

Sandalye → San - dal - ye

Stadyumda → Stad - yum - da

Konfeksiyon → Kon - fek - si - yon

Hoşgörülü → Hoş - gö - rü - lü

Aile → A - i - le

Trafik → Tra - fik

Bilgisayar → Bil - gi - sa - yar

Asansördekiler → A - san - sör - de - ki - ler

İspanakları → Is - pa - nak - la - rı

Çalışanlar başarılı olur. → heceli

Damlaya damlaya göl olur. → heceli

Eşyalarımız özenli kullanmalıyız. → heceli

Çöplerimizi yerlere atmamalıyız. → heceli

lik - miz - te →

pi - to - ko - fo →

pi - kir →

çurt - u - ma →

ye - lik - ni →

na - man - li - da →

sim - re →

la - kar - yo →

ca - ma - bul →

res - te - ke →

Sorular

1- "Bahar gelmesiyle ağaclar renklendi." cümlesinde kaç hece vardır?

a- 12

b- 13

c- 14

2- Aşağıdaki cümlelerden hangisinin hece sayısı ondur?

a- Müzik dinlemeyi seviyorum.

b- Arkadaşlarınla dün görüştün mü?

c- Bugün çok hastayım.

Kelime Bilgisi

Cümle kurmaya yarayan tek başına anlamı olan veya olmayan sözlere **kelime** denir.

Furkan ile ders çalışacağız.

"ile" kelimesinin bir anlamı yoktur. Kadar, de, için, ve, fakat, ama kelimelerinde anlamı yoktur. Cümle içinde bir anlam kazanırlar.

Evden okula **kadar** yürüdüm.

Akşam sen **de** gel.

Çok anlattım **ama** anlamadı.

Annemi **ve** babamı çok seviyorum.

Sabaha kadar uyuyamadım. → kelime

Her yer çiçek gibi kokuyor. → kelime

 Anlamını bilmediğimiz kelimelerin anlamını öğrenmek için sözlükten yararlanılır. Kelimeler sözlükte alfabetik sıraya göre dizilmişlerdir.

Bisiklet →

Asansör →

Maket →

Değirmen →

 Kelimelerin doğru yazılışlarını öğrenmek için yazım kılavuzlarından yararlanılır. Kelimeler yazım kılavuzunda alfabetik sıraya göre dizilmişlerdir.

Ezzane →

Yalnız →

Trafik →

Yalnız →

Şayir →

Şofor →

Ceton →

Tenbel →

Penbe →

Sıpor →

Öretmen →

Eylenmek →

Kiprit →

Matematik →

Kiprik →

Sandelye →

Kitab →

Şeyir →

Gaste →

Döğüş →

Sipiker →

Tiren →

Tenbih →

Şevkat →

Zürefa →

Kaysı →

Sorular

1- Aşağıdaki kelimelerin hangisinin tek başına bir anlamı vardır?

a- ile b- ama c- oda

2- "hesap, kitap, hapis, hırsız" kelimelerinin sözlük sırasına göre sıralarsak ikinci sırada hangi kelime yer alır?

a- kitap b- hesap c- hırsız

3- Aşağıdakilerden hangisi sözlük sırasına göre yanlış sıralanmıştır.

a- ordu - önlük - örtü

b- sanayi - sirke - sis

c- kerpeten - kepçe - kestane

3- Aşağıdaki kelimelerden hangisinin yazılışı yanlıştır?

a- soğan

b- eşki

c- mandalina

Eş Anamlı (Anlamdaş) Kelimeler

Yazılışları ve okunuşları farklı, anlamları aynı olan kelimelere **eş anamlı kelimeler** denir.

Bu **yıl** derslerime çok çalışacağım.

Bu **sene** derslerime çok çalışacağım.

Bahçenin kapısında **cılız** bir kedi gördüm.

Bahçenin kapısında **zayıf** bir kedi gördüm.

Herkes **görevini** başarıyla tamamladı.

Herkes **vazifesini** başarıyla tamamladı.

Gezide **kıymetli** eşyalarımızı yanımızda taşımaliyiz.

Gezide **değerli** eşyalarımızı yanımızda taşımaliyiz.

Sözcüklerin anlamını öğrenmek için sözlüğe bakmaliz.

Kelimelerin anlamını öğrenmek için sözlüğe bakmaliz.

Annem mahalledeki **yoksul** bir teyzeye yardım etti.

Annem mahalledeki **fakir** bir teyzeye yardım etti.

Öğretmen **sınavda** çok **basit** sorular sordu.

Öğretmen **imtihanda** çok **kolay** sorular sordu.

Genç yaşta saçlarında **aklar** vardı.

Genç yaşta saçlarında **beyazlar** vardı.

Kırtasiyeden beş **adet** kalem aldım.

Kırtasiyeden beş **tane** kalem aldım.

Ablam bu **kenti** çok seviyor.

Ablam bu **şehri** çok seviyor.

Akşam arkadaşım la **ufak** bir sorun yaşadım.

Akşam arkadaşımla **küçük** bir sorun yaşadım.

Bayrağımız **kırmızı** ve **beyaz** renktedir.

Bayrağımız **al** ve **ak** renktedir.

Duvarda asılı olan **duyuruları** gördün mü?

Duvarda asılı olan **ilanları** gördün mü?

Törenden sonra eve gittik.

Merasimden sonra eve gittik.

Kaza alanına **cankurtaran** çağırdık.

Kaza alanına **ambulans** çağırdık.

Ebru çok **yetenekli** bir arkadaşımızdır.

Ebru çok **becerikli** bir arkadaşımızdır.

Yediğimiz **besinlerin** temizliğine dikkat etmeliyiz.

Yediğimiz **yiyeceklerin** temizliğine dikkat etmeliyiz.

Bu hafta üç **hikâye** kitabı aldım.

Bu hafta üç **öykü** kitabı aldım.

Okula öğrenciler geliyor.

Mektebe talebeler geliyor.

Hastalanınca **doktor** bana ilaç verdi.

Hastalanınca **hekim** bana ilaç verdi.

Zıt (Karşıt) Anlamlı Kelimeler

Anlamları bakımından birbirinin zıttı (karşıtı) olan

kelimelere **zıt (karşıt) anlamlı kelimeler** denir.

Sepetteki **sağlam** elmaları ayırdım.

Sepetteki **çürük** elmaları ayırdım.

Elimdeki eşyalar çok **ağırdı**.

Elimdeki eşyalar çok **hafifti**.

Arkadaşımın anlattıklarına çok **güldüm**.

Arkadaşımın anlattıklarına çok **ağladım**.

Öğretmen sınavda çok zor sorular sordu.

Öğretmen sınavda az kolay sorular sordu.

Bu sabah yolda yürüdüm.

Bu akşam yolda yürüdüm.

Bugün niçin çok ince giyindin?

Bugün niçin çok kalın giyindin?

Çok soğuk içecekler içmemeliyiz.

Çok sıcak içecekler içmemeliyiz.

Kardeşim çok şişman ve kısa boylu bir kızdır.

Kardeşim çok zayıf ve uzun boylu bir erkektir.

Okuması ve yazması yavaş ve kötüdür.

Okuması ve yazması hızlı ve iyidir.

Sınıfın en dağınık ve tembel öğrencisidir.

Sınıfın en düzenli ve çalışkan öğrencisidir.

Ceza aldım için çok üzüldüm.

Ödül aldım için çok sevindim.

Dün pazar yeri çok kalabalıktı.

Dün pazar yeri çok tenhaydı.

Kötülük yapan kötülük bulur.

İyilik yapan iyilik bulur.

Elbisen çok geniş olmuş.

Elbisen çok dar olmuş.

Derslerime çok çalıştığım için yüksek not aldım.

Derslerime az çalıştığım için düşük not aldım.

Nasıl bu kadar korkak olabiliyorsun?

Nasıl bu kadar cesur olabiliyorsun?

Okuluma yakın bir ev aldık.

Okuluma uzak bir ev aldık.

Zararlı yiyeceklerden uzak durmalıyız.

Faydalı yiyeceklerden uzak durmalıyız.

Çevremizi **temiz** tutmalıyız.

Çevremizi **pis** tutmalıyız.

Yaşlı adam çocukları seviyordu.

Genç adam çocukları seviyordu.

Üst komşumuz bugün taşındı.

Alt komşumuz bugün taşındı.

Akşam fırından **taze** ekmek aldım.

Akşam fırından **bayat** ekmek aldım.

Bugün **büyük** bir kaza atlattık.

Bugün **küçük** bir kaza atlattık.

Yaramaz konuşkan bir çocuktu.

Uslu sessiz bir çocuktu.

Manavdan **acı** biber aldım.

Manavdan **tatlı** biber aldım.

Eş Sesli (Sesteş) Kelimeler

Yazılışları ve okunuşları aynı ama anlamları farklı olan kelimelere **eş sesli (sesteş) kelimeler** denir.

Bir dakikada **yüz** kelime okudum. (sayı anlamı)

Bu yaz denizde **yüzdüm**. (yüzmek anlamında)

Bu sabah **yüzümü** yıkadım. (başımızın bir bölümü)

Dedem koyunun derisini **yüzdü**. (ayırma anlamı)

Sınıfça **kır** gezisine gittik. (yer anlamı)

Evimizin camını **kırdım**. (parçalama anlamında)

Amcama **kır** saç çok yakışıyor. (renk anlamında)

Yağmurlu havalarda **dizim** ağrıyor. (bacağın bir bölümü)

Kitapları dolaba **dizdim**. (koymak anlamında)

Babam **ata** binmeyi öğretti. (hayvan anlamında)

Yere çöp **atmayın**. (fırlatmak-bırakmak anlamında)

Evden çıkarken **ocağın** altını açık unuttum.

Ocak ayı çok soğuk geçti.

Ahmet ile **çayda** yüzdük.

Sabah kahvaltısında **çay** içtik.

Köpeği görünce korkudan **kaçtık**.

Bu ay **kaç** kitap okudun?

Okula giderken **dik** bir yokuştan çıkıyoruz.

Annem elbisemi **dikti**.

Bu yıl **yaz** tatilinde resim kursuna gideceğim.

Arkadaşıma mektup **yazdım**.

Bir hafta **yedi** gündür.

Kardeşim pastamı **yedi**.

Elimin üzerinde **ben** çıktı.

Ben bugün çok hastayım.

Al elmalar dalında çok güzel olmuş.

Marketten bir kutu şeker al.

Parkta bir kız çocuğu ağlıyordu.

Yaramazlık yapınca öğretmenim çık kızdı.

Anneme bir gül aldım.

Arkadaşımın fırkasına çok güldüm.

Pencere aralık kaldığı için çok soğumuş.

Bu yıl aralık ayında teyzelere gideceğim.

Yeşil ışık yanınca geçmeliyiz.

Akşam geç yatarsan uykunu alamazsın.

Bu kazadan sağ çıktım.

Sağ elimle yazıyorum.

Yemekten önce elimizi yıkamalıyız.

Niçin el gibi bakıyorsun.

Kardeşimin çantası şeker **dolu**.

Yağan **dolu** ağaçların dallarını kırdı.

Kara gözleriyle bana bakıyordu.

Otobüs bir **kara** taşıtıdır.

Kardeşim bahçedeki çiçekleri hep **yolmuş**.

Yolda yürürken ayağımı burktum.

Yemeğe çok fazla **yağ** koymuşsun.

Dün gece kar **yağmış**.

Sorular

1- "fakir-zengin" kelimeleri arasındaki anlam ilişkisi aşağıdaki seçeneklerden hangisinde vardır?

a- ev - konut

b- görev - vazife

c- alçak - yüksek

2- "siyah" kelimesinin eş anlamlısı aşağıdaki cümlelerden

hangisinde vardır?

- a- Üzerinde al renkli bir elbise vardı.
- b- Kara iri gözleriyle masum bakıyordu.
- c- Doktorun üzerinde beyaz bir elbise vardı.

3- “Ablamı gece rahatsız olunca hemen **doktora** götürdük.”
cümlesindeki kırmızı yazılan kelimenin yerine
aşağıdakilerden hangisi gelince anlam bozulmaz?

- a- hekim
- b- veteriner
- c- hemşire

4- Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zıt anlamlı kelimeler bir
arada verilmiştir?

- a- Asitli içecekler dişlerimize zarar verir.
- b- Trafik yoğun olduğu için yavaş geldik.
- c- Akşam erken yattım, sabah geç kalktım.

5- “Dal” kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı
anlamda kullanılmıştır?

- a- Ağacın dalında kuşlar ötüşüyordu.

b- Sobanın yanında derin bir uykuya daldım.

c- Elmaları toplarken hep dalları kırmışlar.

6- "Sakin" kelimesinin zıt anlamlısı aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

a- Köşesinde sessiz sessiz otuyordu.

b- Aniden öfkelenince şaşırdım.

c- Yorulunca çok durgunlaştın.

Cümle (Tümce) Bilgisi

Duygu, düşüncelerimizi anlatmaya yarayan kelime ya da kelime dizilerine **cümle** denir.

Doğum günümde aldığı hediye beni çok sevindirdi. (duygu anlatıyor.)

Dikkatli dinlersen daha iyi anlayabilirsin. (düşünce anlatıyor.)

Bana su getirir misin? (isteği anlatıyor.)

Kar yağacak. (haber anlatıyor.)

Bugün okul dönüşü

Tatilde arkadaşlarımla

 Duygu düşünceleri tam olarak anlatamadığı için cümle değildir.

 Cümlelerin ilk harfi her zaman büyük olur. Cümlenin sonuna nokta konulur.

Çalışan her zaman başarılı olur.

Annemi çok seviyorum.

 Soru cümlelerinin sonuna soru işareti konulur.

Akşam sinemaya gidelim mi?

Nasıl oldun?

 Sevinç, korku, heyecan gibi duygular anlatan cümlenin sonuna ünlem işareti konulur.

Ay, iğne battı!

İmdat!

Kurallı Cümle

İş, oluş, hareket bildiren kelimeleri sonda olan cümlelere **kurallı cümle** denir.

Annem çok güzel yemek **yapar**.

Devrik Cümle

İş, oluş, hareket bildiren kelimeleri sonda olmayan cümlelere **devrik cümle** denir.

Düzenli **fırçalamalıyız** dişlerimizi.

İstanbul'a **gideceğiz** ablamla tatile.

Hakan bugün kütüphaneye gidecek. → cümledir.

Ay ışığı gökyüzünde → cümle değil.

Gördüm. → cümledir.

İhtiyar adam çok hasta görünüyordu. → cümledir.

Ebru sağlığına dikkat → cümle değil.

Burak sınıf başkanı seçildi. → cümledir.

Arabamız yolda bozuldu mu? → cümledir.

Dün aldığım kazağın → cümle değil.

Hastalıktan korumak için aşı olmalıyız. → cümledir.

Yorgun düşmüştü çalışmaktan tüm gece.

Tüm gece çalışmaktan yorgun düşmüştü.

Çok uslu bir öğrencidir Mine.

Mine çok uslu bir öğrencidir,

Zil çaldı biraz önce.

Biraz önce zil çaldı.

Dilara birinci oldu resim yarışmasında.

Resim yarışmasında Dilara birinci oldu.

Kaç kitap okudun bu hafta?

Bu hafta kaç kitap okudun?

Başım ağrıdı güneşte fazla kalınca.

Güneşte kalınca başım ağrıdı.

Yorganına - ayağını - uzat - göre

Ayağını yorganına göre uzat.

Sessiz - öğretmenimizi - beklemeliyiz - oturup

Öğretmenimizi sessiz oturup beklemeliyiz.

Çok - televizyonumuzu - izlememeliyiz - yakından

Çok yakından televizyonumuzu izlememeliyiz.

Yıkamadan - ve - sebze - yememeliyiz - meyveleri

Sebze ve meyveleri yıkamadan yememeliyiz.

Kararır - üzüme - baka - üzüm - baka

Üzüm üzüme baka baka kararır.

Sorular

1- Aşağıdakilerden hangisi cümle değildir?

a- Babamla uçurtma yaptık

b- Gemi limana yanaştı

c- Birden seni görünce

2- Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi cümlelerin sonuna konulmaz?

a- virgül

b- nokta

c- soru işareti

3- 1- çıkmalıyız 2- göreneklerimize 3- sahip
4- gelenek 5- ve

Yukarıdaki cümlelerden anlamlı ve kurallı cümle yaparsak sıralama nasıl olur?

a- 3-1-4-5-2

b- 2-5-4-3-1

c- 4-5-2-3-1

İsim (Ad)

Canlı ve cansız tüm varlıkları belirtmeye yarayan kelimelere **ismi (ad)** denir.

Varlıklara Verilişlere Göre İsimler:

1- Özel İsimler:

Eşi ve benzeri bulunmayan varlıkların isimlerine **özel isim** denir.

Özel isimlerin bazıları şunlardır:

a- Kişi isim ve soyisimleri

Uğur Aksu, Mustafa Kemal Atatürk

b- Şehir, İlçe İsimleri

Giresun, Yağlıdere, Ankara, İstanbul

c- Ülke İsimleri

Türkiye, Almanya, İtalya, İngiltere

ç- Ulus İsimleri

Türk, İngiliz, Fransız, İtalyan

d- Dil İsimleri

Türkçe, Almanca, İngilizce, Japonca

e- Din İsimleri

Müslümanlık, Hristiyanlık, Musevilik

f- Bayram İsimleri

Ramazan Bayramı, Cumhuriyet Bayramı

g- Mahalle, Cadde, Sokak, Köy İsimleri

Cumhuriyet Mahallesi, Gül Sokak, Çaykara Köyü

ğ- Dağ, Ova, Deniz, Irmak, Göl İsimleri

Ilgaz Dağı, Marmara Denizi, Kızılırmak, Van Gölü

h- Yapı, Yapıt İsimleri

Giresun Kalesi, Yağlıdere Hastanesi

ı- Kurum Kuruluş İsimleri

Mustafa Kemal İlkokulu

i- Hayvan İsimleri

Boncuk, Karabaş, Sarıkız

Özel İsimleri Yazılışları

a- Özel isimlerinin ilk harfi her zaman büyük yazılır.

Yarın **G**iresun'a gideceğiz.

Yaz tatilinde Neslihan'la İngilizce kursuna gideceğiz.

b- Özel isimlerin sonuna gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır.

Bayramda Bursa'dan dedem geldi.

Ders çalışmaya Elife gideceğiz.

c- Özel isimlerin sonlarına gelen -lar, -ler, -lı, -li, -lu, -lü, -ce, -ca, -cı, -ci, -cu, -cü, -çe, -ça, -çı, -çi, -çu, -çü, -gıl, -gil, -sız, -siz, -suz, -süz kesme işaretiyle ayrılmaz.

Merve Türkçe dersinde şiir okudu.

Bursalı arkadaşımınla hiç görüşmedik.

Müzeyi gezmeye Japonlar geldi.

2- Tür (Cins) İsimleri

Aynı türden varlıkları belirten isimlere tür (cins) isim

denir.

Tür isimlerin bazıları şunlardır:

a- Hayvan İsimleri

aslan, tilki, zürafa, kedi, köpek...

b- Çiçek İsimleri

manolya, gül, menekşe, papatya, lale, karanfil...

c- Yiyecek İçecek İsimleri

elma, armut, ayran, su, kiraz...

ç- Organ İsimleri

akciğer, karaciğer, kalp, göz...

d- Eşya Araç İsimler

kanepe, televizyon, bardak, soba...

e- Meslek İsimleri

doktor, öğretmen, hâkim, avukat...

f- Renk İsimleri

kırmızı, sarı, mavi, siyah, mor...

g- Akrabalık İsimleri

dayı, hala, amca, teyze....

Tür isimleri küçük harfle yazılır.

Düğüne dayım halam ve teyzem geldi.

Tür isimleri sadece cümle ve dize başlarında ilk harfi büyük yazılır.

Televizyon açık kalmış.

cetvel → tür isim

Kırıkkale → özel isim

nar → tür isim

silgi → tür isim

Ağrı → özel isim

İtalyan → özel isim

pilot → tür isim

çamaşır → tür isim

kahve → tür isim

Çankaya → özel isim

takvim → tür isim

Hakan → özel isim

mont → tür isim

tahta → tür isim

Manisa → özel isim

balon → tür isim

Yunanistan → özel isim

Akdeniz → özel isim

köy → tür isim

sehpa → tür isim

tencere → tür isim

Türkçe → özel isim

kedi → tür isim

merdiven → tür isim

şekerlik → tür isim

Avrupa → özel isim

okul → özel isim

Ankara'lı → Ankaralı

Rus'lar → Ruslar

Atatürk'çü → Atatürkçü

kübra → Kübra

Ayşe'ler → Ayşeler

Türkiyeden → Türkiye'den

karabaş → Karabaş

konyada → Konya'da

minnoşun → Minnoş'un

Kıbrıs'lı → Kıbrıslı

Uludağda → Uludağ'da

Emrenin → Emre'nin

Fransız'ca → Fransızca

Kışın uludağa kayak yapmaya gideriz.

Kışın **U**ludağ'a kayak yapmaya gideriz.

Doğum gününe ayşe, nuray, aslı ,figen geldi.

Doğum gününe **A**yşe, **N**uray, **A**slı, **F**igen geldi.

ingiliz'ceyi henüz öğrenemedim.

İngiliz**ce**yi henüz öğrenemedim.

29 Ekim'de cumhuriyet bayramını kutladık.

29 Ekim'de C umhuriyet Bayramı'nı kutladık.

Leyla teyzenin pastalarını çok beğeniyorum.

Leyla T eyzenin pastalarını çok beğeniyorum.

Ahmet hürriyet mahallesinde oturuyor.

Ahmet H ürriyet M ahallesi'nde oturuyor.

İrem annesiyle beraber anıtkabire gitti.

İrem annesiyle beraber A nıtkabir'e gitti.

Bu yaz izmire gideceğiz.

Bu yaz İ zmir'e gideceğiz.

Ramazan bayramında çok şeker yedim.

Ramazan B ayramı'nda çok şeker yedim.

Sorular

1- Aşağıdaki özel isimlerin hangisinin yazımı doğrudur?

a- Emineler

b- Atatürk'cü

c- Konya'lı

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel isim yoktur?

a- Ankara Kalesi'ne gezi düzenledik.

b- Tekir'in sütünü verdin mi?

c- Toplantının ne zaman yapılacağı belli değil.

3- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

a- Ali Cumhuriyet Bayramı'nda şiir okudu.

b- Kardeşim hafta sonu Amasya'daydı.

c- Ders çalışmaya Ayşe'lere gittik.

4- Yağmur kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde tür ismi olarak kullanılmıştır?

a- Yağmur ve Cansu bayramda bize geldi.

b- Doğum günü için Yağmur'a hediye aldım.

c- Yağmurda ıslanmamak için koşarak geldim.

Varlıkların Sayılarına Göre İsimler

1- Tekil İsim

Aynı türden varlıklardan sadece birini belirten

kelimelere **tekil isim** denir.

Kalem, çanta, elma, çiçek, kedi

2- Çoğul İsim:

Aynı türden varlıklardan birden fazlasını belirten

kelimelere **çoğul isim** denir. Tekil isimler -lar -ler ekleriyle çoğul yapılır.

Kalemler, çantalar, elmalar, çiçekler, kediler

3- Topluluk İsmi:

Çoğul eki almadıkları halde birden fazla varlığı anlatan isimlere **topluluk ismi** denir.

Ordu, deste, sürü, orman, küme, bölük, takım

Topluluk ismi de çoğul eki alabilir.

Desteler, sürüler, takımlar, buketler

Bölük → topluluk ismi

Çerçeve → tekil isim

Ağaçlar → çoğul isim

Orman → topluluk ismi

Saat → tekil isim

Pecete → tekil isim

Terlikler → çoğul isim

Küme → topluluk ismi

Fındık → tekil isim

Grup → topluluk ismi

Kelimler → çoğul isim

Şemsiye → tekil isim

Arkadaşlar → çoğul isim

Düzine → topluluk ismi

Mendil → Mendiller

Simit → Simitler

Oyuncak → Oyuncaklar

Armut → Armutlar

Makas → Makaslar

Peçete → Peçeteler

Hatıra → Hatıralar

Kuzu → Kuzular

Hemşire → Hemşireler

Taş → Taşlar

Göl → Göller

Vagon → Vagonlar

Sokaklar → Sokak

Gözlükler → Gözlük

Sebzeler → Sebze

Yastıklar → Yastık

Yolcular → Yolcu

Vapurlar → Vapur

Balıklar → Balık

Öğrenciler → Öğrenci

Yenilikler → Yenilik

Doktorlar → Doktor

Mevsimler → Mevsim

Tatlılar → Tatlı

Harfler → Harf

Turistler → Turist

Evimizin bahçesine rengârenk **çiçekler**, **ağaçlar** diktik.

Hayvanları korumalı ve sevmeliyiz.

Kitaplarımı ve **defterlerimi** okulda unutmuşum.

Ormanları yangınlardan korumalıyız.

Bütün **öğrenciler** okul bahçesinde toplandı.

Kartondan çeşit çeşit **süsler** yaptık.

Ödevlerini ne zaman bitirdin?

Çalışmazsan **sınavlardan** başarılı olamazsın.

Kötü **alışkanlıklardan** uzak durmalıyız.

Mevsimlerden en çok sonbaharı seviyorum.

Akşam yemeğine **arkadaşlarını** da çağırabilirsin.

Sorular

1- "Japonlar" kelimesi ne tür bir isimdir?

a- tür isim - çoğul isim

b- özel isim - tekil isim

c- özel isim - çoğul isim

2- Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

a- sürü → tekil isim

b- güler → çoğul isim

c- takım → topluluk ismi

3- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çoğul isim sayısı daha fazladır?

a- Dedemin çiftliğinde inekler, kuzular, atlar ve tavuklar vardı.

b- Aldığım buket güller, karanfiller ve leylaklardan oluşuyordu.

c- Aylar, yıllar geçse de bana yaptıklarını unutamam.

Varlıkların Özelliklerini Bildiren Kelimeler

Varlıkların durumunu, rengini, biçimini, sayısını, sırasını bildiren kelimelere **sıfat (ön ad)** denir.

Kirli kazak → durumunu belirtiyor.

Kare çerçeve → biçimini belirtiyor.

Küçük top → biçimini belirtiyor.

Sarı balon → rengini belirtiyor.

Kırmızı kurdele → rengini belirtiyor.

Üç ağaç → sayısını belirtiyor.

Yarım ekmek → sayısını belirtiyor.

İhtiyar kadın → durumunu belirtiyor.

Dört elma → sayısını belirtiyor.

İki

acı

beyaz

temiz

uzun

tembel

ince

dalgalı

büyük

yamuk

sıcak

geniş

..... deniz

..... kalem

..... öğrenci

..... bahçe

..... armut

..... pasta

..... bebek

..... okul

..... defter

..... bardak

eldiven

kağıt

elma

elma

elma

elma

elma

öğrenci

öğrenci

öğrenci

öğrenci

öğrenci

ağaç

ağaç

ağaç

ağaç

ağaç

araba

araba

araba

araba

araba

temiz

temiz

temiz

temiz

temiz

beyaz

beyaz

beyaz

beyaz

beyaz

büyük

büyük

büyük

büyük

büyük

Sabah ılık süt içerim.

Dalgalı denizde yüzmek zordur.

Seneye üçüncü sınıfta okuyacağım.

Yemekten sonra bir elma yedim.

Annem çürük dişini çektirmek için doktora gitti.

Marketten iki ekmek, beş yumurta al.

Temiz çevre için el ele vermeliyiz.

Uzun yılda çok sıkılıyorum.

Dışarıda sevimli, bir köpek gördüm.

Giydiğin kırmızı elbise sana çok yakışmış.

Soğuk havalarda kalın giysiler giyiyorum.

Yaz tatilinde kitap okudum.

..... süt içince dilim yandı.

Bulaşık makinasına tabakları koyun.

Dün ayakkabılarımı tamirciye verdim.

Yemekte biber yiyince gözlerim sulandı.

Doktor önlük giymişti.

Konu başlıklarını kırmızı yazıyorum.

Müzik dinlerken yüksek dinlememeliyiz.

Uzun sarı her gün örerdi.

Fırında sıcak alalım mı ?

Gece gökyüzünde parlak izledim.

Arkadaşım uzun yeşil, sarı,

biridir.

Sorular

1- "Ablam uzun saçlı, yeşil gözlü, kısa boylu biridir."

Cümlesinde kaç tane varlığın özelliğini bildiren kelime vardır?

a- 4

b- 3

c- 2

2- “Çalışkan” kelimesi aşağıdaki cümlelerden hangisinde varlıkların özelliklerini bildiren bir kelime olarak kullanılmıştır?

a- Çalışkanları herkes sever.

b- Eskiden çok çalışkandım.

c- Dürüst, çalışkan bir öğrenciydi.

Varlıkların Yaptıkları İş ve Hareket Bildiren Kelimeler

Varlıkların yaptıkları iş ve hareketlerini bildiren

kelimelere **eylem (fiil)** denir.

Annem yerleri **siliyor**.

Dışarıda kar **yağıyor**.

Yukarıdaki cümlelerde kırmızı yazılı olan kelimeler

varlıkların yaptığı işi, hareketi, oluşu bildiren kelimelerdir.

Annem yerleri

Dışarıda kar

Bu kelimeler cümleden çıkarıldığı zaman cümlelerin anlamı bozulur.

Bir cümlede eylem bildiren kelimeler sonda ise o cümleye **kurallı cümle** denir.

Hafta sonu sahile balık tutmaya **gittim**.

Bir cümlede eylem bildiren kelime cümlenin sonunda değil ise o cümleye **devrik cümle** denir.

Hafta sonu balık tutmaya **gittim** sahile.

Cümlelerde işi, hareketi bildiren kelimelere **kim, ne** sorularından uygun olanı sorarak işi, hareketi yapan varlıkları bulabiliriz.

Buket çok **ağladı**.

Kim ağladı? **Buket**

Rüzgâr çok fazla **esiyor**.

Ne esiyor? **Rüzgâr**

Yemeklerden sonra dişlerimi fırçalarım.

Kim fırçalıyor? Ben

Cümlelerde varlıkların yaptığı işi, hareketi, bildiren

kelimeler işin, hareketin ne zaman yapıldığını da bildirirler.

Kuzenim bize geldi.

Ne zaman geldi? geçmiş zaman

Kuzenim bize gelmiş.

Ne zaman geldi? geçmiş zaman

Kuzenim bize geliyor.

Ne zaman geldi? şimdiki zaman

Kuzenim bize gelecek.

Ne zaman geldi? gelecek zaman

Kuzenim bize gelir.

Ne zaman geldi? geniş zaman

Gökyüzünde yıldızlar çok güzel parlıyor.

Akşam niçin o kadar geç **yattın**.

Futbol oynamayı **özledim**.

Kar **yağıyor**.

Aldığım bütün balonlar **patladı**.

Bulaşıkları beraber **yıkayalım**.

Defterlerini kendim **kapladım**.

Kışın bol bol **yıkayalım**.

Kapının anahtarını evde **unutmuş**.

Sahilde martılar **uçuyordu**.

Okulda kurallara **uymalıyız**.

Bayramda dedemin elini

Zeynep bütün derslerinde

Semih bugün çok

Öğretmenimiz bizi kır gezisine

Koridorlarda oyun

Balkondaki çiçekleri

Tabağındaki yemeği

Fransa'dan ablamlar gelecek. → gelecek zaman

Her akşam yatmadan önce kitap okurum. → geniş zaman

Atatürk yurdumuzu düşmanlardan kurtardı. → geçmiş zaman

Bolu'da yoğun kar yağıyor. → şimdiki zaman

Amcam dün bize gelirken kaza yapmış. → geçmiş zaman

Kedi bahçede ağaca tırmandı. → geçmiş zaman

Sorular

1- "Yağmur yağıyor." Cümlesindeki eylemin zamanı aşağıdakilerden hangisidir?

- a- şimdiki zaman
- b- gelecek zaman
- c- geçmiş zaman

2- Aşağıdaki cümlelerden hangisi devrik cümledir?

- a- Fidan diktik bugün arkadaşlarla.
- b- Akşama kadar parkta oynadık.
- c- Odanın camı kırıldı.

Atasözleri

Söyleyeni belli olamayan bir olaydan ders çıkarılması amacıyla söylenmiş atalarımızdan günümüze kadar gelmiş özlü sözler **atasözü** denir.

Üzüm üzüme baka baka kararır:

İnsanlar bulundukları ortamdan etkilenirler. İnsanları iyiliklere de, kötülüklere de yönlendiren çevreleridir.

Birbirine çok yakın olan insanlar, birbirlerinin huylarını benimserler. Bu yüzden, iyilerle arkadaşlık edenler iyi huylar, kötülerle arkadaşlık edenler kötü huylar kazanır.

Gülme komşuna gelir başına:

Başkalarının başına gelen felaketlere gülmemeli; tam aksine, onlara yardım etmeliyiz. Çünkü aynı felaketler bir gün bizim başımıza da gelebilir.

Ağaç yaş iken ayrılır:

Yeni bir fidan, ağaç dalı esnek bir yapıya sahiptir, kolay eğilir ve şekil alır. Çocukları da yaş ağaç örneğinde

olduğu gibi küçük yaşlarda eğitmek daha kolaydır. Bilgi edinmenin en iyi zamanı çocukluk çağlarıdır. Yetiřkin insanları eğitmek çok daha zordur.

horoz - kendi - her - öter - çöplüğünde

Her horoz kendi çöplüğünde öter.

çıkmař - ateř - yerden - olmayan - duman

Ateř olmayan yerden duman çıkmař.

uzat - ayağını - yorganına - göre

Ayağını yorganına göre uzat.

gülü - dikenine - seven - katlanır

Gülü seven dikenine katlanır.

mumu - yatsıya - yalancının - yanar - kadar

Yalancının mumu yatsıya kadar yatar.

aratır - gideni - gelen

Gelen gideni aratır.

başta - yaşta - akıl - değil

su - kırılır - testisi - su - yolunda

söyleyeni - kovalar - dokuz - doğru - köyden

tutmaz - demir - pas - işleyen

Gülü seven dikenine

İstemeyen aş, ya karın ağrıtır

Kendi düşen

Ev alma

Ağacı kurt, insanı

Her yiğidin bir yoğurt

Deyimler

Söyleyeni belli olmayan, en az iki kelimedenden oluşan, gerçek anlamlarından farklı anlamlarda kullanılan kalıplaşmış sözlere **deyim** denir.

Deyimler atasözleri gibi bizlere öğüt vermezler.

Günlük yaşantımızda deyimlerimizi sıkça kullanırız.

Deyimlerimiz duygu ve düşüncelerimiz, bir durum ya da olayı az sözle etkili bir biçimde ifade etmemizi sağlar.

Ağzından bal akmak: Güzel, etkili konuşmak; herkese kendini dinletmek.

İki ayağını bir pabuca sokmak: Acele ettirmek, çabuk olması için zorlamak.

Kan ağlamak: Çok büyük üzüntü yaşayıp, ağlamak.

Kemerleri Sıkmak: Tutumlu olmak.

Kulağı delik: Hemen her şeyden haberi olan.

Kulağına küpe olmak: Başına gelen bir işten dolayı ders alıp hiç unutmamak.

Sıcak kanlı: Cana yakın, sevimli

Üzerine bir bardak su içmek: Bir işten umudu kesmek, zararına razı olmak.

Karnı zil çalmak: Çok acıkmak.

Yakayı ele vermek: Kaçamayarak yakalanmak.

Hesap vermek: Bir suçu açıklamasını yapmak.

Damarına basmak: Birini sinirlendirecek bir şey yapmak.

Öğretmen sınavda göz açtırmadı.

Arkadaşlarımı barıştırayım derken ben arada kaldım.

Bu ara işler iyice arap saçına döndü.

Onu, gözümün tutmadığı daha önce söylemiştim.

Anlatacağım konuları can kulağıyla dinleyin.

Omuz omuza verirsek her işi başarırız.

Otobüsü kaçırmayım diye koşarken soluk soluğa kaldım.

Yaptığım pastaların tadına doyum olmuyor.

Öyle bir kazada ucuz atlatmışsınız.

Ne kadar ağır başlı bir kardeşin var.

Yarışmayı pisi pisine kaybettik.

Doktor, muayene ettikten sonra turp gibi olduğunu söyledi.

Sorular

1- Aşağıdaki atasözlerinden hangisi farklı anlamdadır?

a- İki dinle bir söyle

b- Lafla peynir gemisi yürümez

c- Söz gümüş ise sükut altındır

2- "Tehlikeye karşı, çaresiz kaldığımızda zorunlu olarak başka tehlikelere sığınabiliriz." Bu anlama gelen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

a- Besle kargayı, oysun gözünü

b- Kendi düşen ağlamaz

c- Denize düşen yılana sarılır

3- Aşağıdaki deyimlerden hangisi diğerlerinden farklı anlamdadır?

a- Et tırnak olmak

b- Et tırnaktan ayrılmaz

c- Eti senin kemiği benim

4- "Susuzluktan ağzı kurumak" anlamına gelen deyim aşağıdakilerden hangisidir?

a- Dili dışarı çıkmak

b- Dili damağına yapışmak

c- Su yüzü görmemek